

Harry Salmenniemi

Asiakaskoralli

ja muita novelleja

Siltala

Asiakaskoralli

Harry Salmenniemi

Asiakaskoralli

ja muita novelleja

Helsingissä
Kustannusosakeyhtiö Siltala

Esipuhe

Onpa kyse sitten onnen, terveyden tai varakkuuden saavuttamisesta, seksuaalisen tasapainon tai todellisen olemassaolon löytämisestä, tällä kirjalla on annettavaa kaikille etsijöille. Vastaus on meissä itsessämme, ja siksi tämä kirja puhuttelee meitä kaikkia: teos auttaa löytämään itsestämme ihmeen, joka on piileskellyt meissä koko ajan.

Näiden tarinoiden äärellä voimme kysyä rehellisesti ja suoraanvastaavasti, mistä tulemme ja minne menemme, keitä todella olemme ja mitä todella tarvitsemme. Voimme tarkastella elämämme kaikkein keskeisimpiä kysymyksiä ja oppia itsestämme jatkuvasti uutta. Voimme löytää itsemme pienestä yksityiskohdasta, joka yhtäkkiä avaa eteemme kokonaisen maailman; sivuhenkilöstä, joka tuntuu meistä yhtä tutulta kuin läheisimmät ystävämme; tajunnanvirrasta, joka paljastaa salaisimmat ajatuskulkumme.

Tämän kirjan tekniikka on yksinkertainen, ja monien mielestä aluksi hivenen outokin: se edellyttää heittäytymistä epäuskottavan ja tylsän tarinan sisään, jokaisen lauseen huolellista ja painokasta lukemista kuitenkin niin rentona, että sanat

pääsevät virtaamaan tajuntaan vailla sovinnaisuuden ja ulkokultaisuuden esteitä.

Jokainen pieni tarina sisältää omanlaisensa opetuksen. Opettavainen tarina voi käsitellä emotionaalista ydinjätettä, asiakkuuden eri muotoja tai seksiä tilitoimistossa; se voi lähestyä lyhyttä muistelmää tai omaksua taidehistoriallisen esityksen muodon. Muodot ja tyylit vaihtuvat, jotta todellinen ydin pääsee esiin mahdollisimman kirkkaana. Juuri muotojen moninaisuus ja sisältöjen yhtenäisyys paljastavat meille, kuinka kaiken muuttuvan takana on jotakin pysyvää.

Kirjan tarinat eivät ole monimutkaisia, mutta kuitenkin lukijan on itse löydettävä niiden sanoma. Opetusta ei voi ojentaa hänelle suoraan, kuten omenaa hopeatarjottimella, vaan sitä on lähestyttävä kiertotein, jotta lukijalle jää itselleen mahdollisuus oivaltaa juuri se oppi, jota hän on eniten kaivannut. Näin ollen kirjoittaja on kuin kuvanveistäjä, joka isku iskulta läheenee suurta, ikiaikaista sanomaa — viisauden ydintä, joka on yhteinen kaikille ihmisille kaikkialla maailmassa ja kaikkina maailmanaikoina.

Useimmat meistä ovat etsineet onnea, voimaa ja viisautta monista paikoista ja pettyneet lopulta etsintäänsä. Monet ovat meditoineet hieman, rukoilleet hieman, pitäneet hieman päiväkirjaa, käyneet hieman psykoterapiassa, laihduttaneet hieman, käyneet pari kertaa akupunktiossa, muutaman kerran kiropraktikolla, keskustelleet homeopaatin ja papin kanssa, urheilleet paljon, urheilleet vähemmän, jooganneet säännöllisesti, tutkineet tarot-kortteja, heittäneet nopalla, soittaneet selvänäkijälle, syöneet rauhoittavia ja piristäviä lääkkeitä,

lukeneet Raamattua, jotkut jopa opiskelleet sanskritia tutkiakseen pyhiä tekstejä.

Nämä keinot eivät kuitenkaan ole toimineet, koska ne vievät väärään suuntaan. Ne etsivät ratkaisua ulkopuoleltamme ja sen sijaan, että toisivat meidät lähemmäs tosiolemustamme, ne etäännyttävätkin meidät itsestämme ja johtavat yhä pahemmin harhaan. Niinpä moni eksyy juuri niiden keinojen äärellä, joiden pitäisi johtaa oikeaan paikkaan, todellisen olemassolon lohduttavan äärettömyyden luokse. Harhauttavat tiet ovat monet, eikä vääristä opetuksista ole pulaa.

Tämän kirjan sanoma on aivan toinen: Ratkaisu löytyy meistä itsestämme, ja se löytyy luovuttamalla kaikki se sisäinen vastarinta, jolla vastustamme elämämme muuttumista ja todellista parantumista. Tämän kirjan avulla lukija oppii suuren luopumisen tekniikan. Hän oppii menettämään kontrollin vapaaehtoisesti, hyväksymään johdatuksen ja lukemaan itseensä kätkeytyjä merkkejä. Menetelmä johtaa täydelliseen avoimuuteen ja erilaisten tunteiden, tilanteiden ja ajatusten hyväksymiseen. Lukijan ei tarvitse uskoa jumalaan saadakseen kokemuksen siitä, että hänestä pidetään huolta ja että hän voi päästää ohjaksista irti.

Tämä kirja ei pakota mihinkään, ei saarnaa mitään oppia eikä ajatusjärjestelmää. Tämä kirja toimii ainoastaan metodina, jonka avulla lukija voi kohdata itsensä ja todellisen olemassaolon lohdulliset ja vapauttavat kentät. Mihin lukija tätä kirjaa päättääkin käyttää, vähitellen kirja alkaa resonoida hänen tiedostamattomassaan ja opettaa häntä. Ja kun lukija huomaa, että kirjasta on tullut aivan kuin huomaamatta osa häntä itseään ja että hän on perustavasti muuttunut, lupaus on lunastunut ja hän voi koskettaa tosiolemuksensa äärettömyyttä.

Harry Salmenniemi on suomalainen kirjailija, filosofi, terapeutti ja henkinen opettaja. Hän syntyi tavalliseen jyvaskyläläiseen perheeseen vuonna 1983 ja asui Jyväskylässä vuoteen 2004 asti. Hänen isänsä oli poliisi ja äitinsä opettaja. Hänessä ei näkynyt mitään poikkeuksellisia merkkejä lapsuudessa eikä vielä varhaisnuoruudessaakaan; hänellä tosin oli lapsena tapana epäillä aivan kaikkea, myös ulkomaailman olemassaoloa. Salmenniemi on kirjoittanut tästä kokemuksesta kertomukseensa ”Maailma ja maailmat”.

Salmenniemi oli lupaava jalkapalloilija, kunnes loukkaantuminen katkaisi hänen uransa lukioikäisenä. Kuten myöhemmillä vastoinkäymisillä, myös tällä onnettomuudella oli tarkoitus: se havahdutti menestyksen sokaiseman ja itsetyytyväisen nuoren pohtimaan kärsimyksen merkitystä ja elämän tarkoitusta.

Lukion jälkeen Salmenniemi kiersi maailmaa. Vuoden aikana hän kävi lähes kaikissa Euroopan maissa, kirjoitti, luki, opiskeli ja myös opetti. Aluksi hän opetti vain lähimmäisiään, harvaa uteliaiden ystävien ja sukulaisten joukkoa, joka alkoi pian laajeta ja houkutella yhteyteensä yhä suurempaa ihmismäärää. Huomattuaan voimiansa rajallisuuden ja yleisötilaisuuksien rasittavan luonteen Salmenniemi alkoi kirjoittaa opetuksiaan ylös, jotta ne pääsisivät mahdollisimman laajan yleisön tietoisuuteen.

Salmenniemi tutki aluksi mahdollisuutta viestiä todellisesta olemassaolosta runouden avulla. Hän julkaisi tiiviissä tahdissa viisi runoteosta, joita kuitenkin erehdyttiin tulkitsemaan yksinomaan taiteena. Edes Salmenniemen laaja runoelma *Texas, sakset* ei saanut lukijoita heräämään olemassaolon mysteerin ja vilpittömän kommunikaation äärelle. Niinpä Salmenniemi koetti toisia reittejä: hän tutki musiikin ilmaisumahdollisuuksia ja kirjoitti libretton oopperaan *Autuus*. Ooppera palkittiin

merkittävällä taidepalkinnolla, mutta kukaan yleisössä ei vaikuttanut havahtuvan sen todelliseen sanomaan, ankaraan kysymykseen veljesmurhan syväpsykologiasta.

Pettyneenä oopperayleisöön Salmenniemi kirjoitti elokuvan *Mannerlaatta*, jossa psykedeeliset valokopiot ja korkeataajuusmusiikki vahvistavat runouden sanomaa. Tätäkin teosta seurasi kuitenkin pelkkä hiljaisuus, joka oli lannistaa Salmenniemen yrityksessään kirjoittaa todellisesta olemassaolosta. Hän epäili ongelman piilevän individualismissa, jota taidekenttä korosti, ja päätti tehdä jotakin yhdessä muiden kanssa.

Yhdessä opetuslastensa kanssa Salmenniemi kirjoitti kollektiivisen suurteoksen *Ihmiskokeita*, joka käsitteli kulttuuriamme piinaavaa, kollektiiviseen hulluuteen johtavaa vinosuuntausta. Pian julkaisun jälkeen kävi kuitenkin ilmeiseksi, että suurteos oli luonteeltaan liian kunnianhimoinen ja kompleksinen: sana siitä ei ottanut levitäkseen, ja vaikka teoksen kunniaksi järjestettiin huomattava taidenäyttely, sen opetuksellinen potentiaali jäi kokonaan lunastumatta.

Koko kirjoittajanuransa alun Salmenniemi oli pysynyt skeptisenä sen suhteen, että taiteen, olemassolon, kommunikation ja ikuisen ajan kysymyksiä voisi käsitellä suorasanaisesti. Tämä skeptisyys kuitenkin alkoi ajan myötä vähentyä, ja Salmenniemi alkoi koetella myös mahdollisuutta julkaista opettavaisia kertomuksia. Hän testasi kertomusmuotoa lukijoihin ensin muutamissa pienlehdissä. Hän julkaisi novellin ”Fantastinen salaatti” ja hieman myöhemmin novellit ”Munanhautoja”, ”Väkivallan historia öljyaseineen” sekä ”Kohti toivoa” *Nuori Voima* -lehdessä. Lukijapalaute yllätti hänet ja lehden päätoimittajan iloisesti. Kymmenet ihmiset kirjoittivat hänelle, ja tuhannet ihmiset heräsivät niiden mysteerien äärelle, jotka Salmenniemi halusi nostaa lukijoidensa tietoisuuteen.

Salmenniemi päätti tehdä toisenkin kokeen. Hän julkaisi kaksi novellia ”Uraanilamppu” ja ”Krematorio” *Parnasso*-lehdessä, ja tarinoiden synkkyydestä huolimatta vastaanotto oli ilahtunut. Jälleen toimitukseen tulvi kirjeitä, sähköposteja ja ystävällisiä soittoja. Häkellyttävän monet olivat ymmärtäneet Salmenniemen varoituksen: nykyisellä tiellä koko ihmiskunta on syöksymässä uuteen pimeyden aikaan, jossa ekokatastrofi ja vihan nousu hahmottelevat ennennäkemätöntä globaalia onnettomuutta.

Monet korkeassa asemassa olevat virkamiehet, kulttuurivai-
kuttajat ja poliitikot heräsivät nyt Salmenniemen opetukseen. Hän sai runsaasti esiintymiskutsuja, ja häntä pyydettiin kirjoit-
tamaan lisää tekstejä ja kokoamaan opetuksia myös kirjoiksi. Yksi innostuneista palautteen kirjoittajista oli psykiatri, fl. tri Juri Joensuu, joka on myöhemmin popularisoinut Salmen-
niemen tekstejä ja tutkinut niitä paneutuneemmin lääketie-
teellisissä lehdissä. Joensuun perusteisiin on helppo yhtyä: Salmenniemi on nähnyt maailmassamme tendenssejä, joita tavallisten ihmisten on vielä vaikea hahmottaa, ja siksi häntä on kuunneltava ja hänen varoituksensa otettava äärimmäisen vakavasti. Salmenniemi on näkijä, jollaista kansakuntamme ja koko ihmiskunta on kipeästi kaivannut.

Yksittäisten novellien innostuneesta vastaanotosta saattoi päätellä, ettei kirja Salmenniemen opetuksista kaikuisi kuuroille korville. Silti opettavaisen tarinakokoelman *Uraanilampun* menestys tuli yllätyksenä myös kustantajalle: kirjasta otettiin toinen painos jo muutama viikko sen ilmestymisen jälkeen. Vastaanotto oli innostunut niin päivälehdissä, kirjablogeissa

kuin tavallisen kansan parissa, jolle ensimmäistä kertaa kirjoitettiin näin selkeällä tavalla olemassaolosta, kärsimyksestä, tietoisuudesta ja syntymisen ihmeestä. Tarinoiden avoin luonne herätti monissa lukijoissa etsijän kipinän.

Kun Salmenniemi oli nyt löytänyt reittinsä, hän kirjoitti nopeassa tahdissa lisää. Hän julkaisi vielä yhden runoteoksen, poikkeuksellisen laajan ja syvällisen suurteoksen *Yö ja lasi*, joka ei jäänyt täysin vaille ymmärtäjiä. Kuitenkin vasta myöhemmät novellikokoelmat, kärsimyksen ja psykologisen trauman luonnetta tutkiva *Delfinimeditaatio* ja uudenlaisen ihmisyyteen ja sodankäynnin mahdollisuuksia hahmotteleva *Uhrisyndrooma* vakiinnuttivat sen klassikkoaseman, joka Salmenniemellä opettajana on ja jota tämä kapitalismikriittinen, toimistoarjen ja vapaan seksin ongelmiin syventyvä kirja epäilemättä entisestään vahvistaa.

Salmenniemen sanoma on kahtalainen: Yhtäältä ihmisellä on itsellään mahdollisuus valita, kuinka näkee maailman ja miten tulkitsee elämänsä jokapäiväiset tapahtumat. Toisaalta Salmenniemi ei kuitenkaan manaa ulkomaailmaa pois eikä kiistä sen merkitystä sisäisyydelle, pikemminkin hän peräänkuuluttaa yhteiskunnassa ja kulttuurissa muutosta, joka jättäisi yksilölle mahdollisimman paljon aikaa ja energiaa henkistä kasvua varten. Hän jos kuka tietää, että kaikkien ihmisten valaistuminen ei käy yhtä helposti ja totaalisesti kuin hänen omansa, että ihmisten on kamppailtava saadakseen edes aavistus mysteerin luonteesta.

Kuten niin usein, tämäkin Salmenniemen opetus on luonteeltaan paradoksaalinen. Ihmisen on kamppailtava luovuttamalla, hänen on pyrittävä yhä täydellisemmin jättäytymään todellisen olemassaolon kannateltavaksi, ja vain näin hän voi saavuttaa sen rauhan, joka hänelle todella kuuluu. Ihmisen

vastuu ei tietenkään lopu häneen itseensä: kun ihminen on saanut sydämeensä rauhan, on hänen tehtävänsä jakaa hyvää eteenpäin, herätellä myös muita etsijöitä sisäisen hiljaisuuden lähteelle. Tätä pyhää tehtävää on Salmenniemi toteuttanut kirjasta toiseen.

Harry Salmenniemen pitkäaikaisena kustannustoimittajana ja ystävänä voin todeta, että kyseessä todellakin on ainutlaatuinen ihminen ja opettaja, joka on kaiken nähtyään ja koettuaan silti jaksanut kommunikoida oppimastaan tavallisille ihmisille tavallisella kielellä. Tämä ei missään nimessä ole ollut helppoa: olen saanut todistaa Salmenniemen avuttomuutta ja ahdistusta sen äärellä, miten häntä on ymmärretty väärin ja miten vähän hänen opetuksiaan on osattu käyttää kaikkien yhteiseksi hyväksi.

Kuitenkin oivalluksen riemu on voittanut vastoinkäymiset, ja jokaista väärinymmärtäjää kohtaan on löytynyt kymmenittäin lukijoita ja kuulijoita, jotka ovat omaksuneet sanoman ja saaneet siitä iloa ja vahvistusta olemassaololleen. Olen nähnyt Salmenniemen usein murheellisena, miltei lannistuneenakin — mutta koskaan en ole kuullut hänen todella pohtivan kirjoitus- ja opetustyön lopettamista.

Kaikkien lukijoiden, kuulijoiden ja etsijöiden iloksi Salmenniemi jatkaa yhä työtään sillä samalla tarmolla, jolla hän hivenen yli kaksikymmentävuotiaana kaiken aloitti. Hän kiertää maataamme joka kesä puhumassa erilaisissa tapahtumissa ja herättämässä yleisöä elämän ihmeen äärelle. Talvisin hän kirjoittaa ja matkustelee, esiintyy konferensseissa ulkomailla ja tutkii uskonnollisen taiteen historiaa ja sen yhteyttä välittömään

olemassaoloon. Tässä teoksessa kuvitettu tarina ”Maalauksia” toimii esimerkkinä hänen syvällisestä taidehistorian ymmärryksestään.

Salmenniemi kutsuu meitä pois harhasta, joka jatkuvasti samentaa katsettamme, ja meidän tehtäväksemme jää vastata tähän kutsuun. Avaimet ovat jokaisessa tarinassa, ei ainoastaan lopussa tai käännekohdassa vaan jokaisessa sanassa, kun vain tarkasti kuuntelemme ja etsimme.

Kun meillä on käsissämme tarina, on käsissämme myös avain.

Antti Arvola

kustannustoimittaja, kirjailija

Uhri

Murhatuksi tuleminen on tietenkin likaista ja ikävää, se on tyyneyden ja eleganssin täydellinen vastakohta. Pahimmassa tapauksessa murhaaja näyttää saavan teostaan nautintoa: hän seisoskelee aivan rauhallisena, hengittää muina miehinä tai naisina, katselee välillä uhriaan välinpitämättömän uteliaasti ja hymyilee itselleen. Monilla murhaajilla on kai sellainen olo, että he ovat viimeinkin saaneet jotakin aikaan, että tästä elämä toden teolla vasta alkaa; uhri joutuu puolestaan jättämään hyvästit kaikille unelmilleen, suunnitelmilleen ja tavoitteilleen.

Murhaaja tarkkailee kärsivän uhrin kaikkia reaktioita, mutta ei koskaan tarjoudu auttamaan — ja jos hän hivenen auttaakin, hän tekee sen vain pitkittääkseen kärsimystä ja tarkkaillakseen uhrinsa kitumista mahdollisimman kauan.

Huojuin tajunnan rajalla tuntikausia.

Olin niin sekaisin, etten ole varma kuinka monta tuntia kuolemani todella kesti, kuinka pitkä oli aika murhaavan iskun ja

kuolemani välissä. Menetin tajuntani ainakin kolmesti; heräsin aina väkevään kipuun ja yllätyin siitä, etten ollut kuollut. Joka kerran kun avasin silmäni uudelleen, tunsin olevani kuin hammaslääkärissä, mutta särky oli valunut pois suustani ja sijaitsi jossakin vatsan ja kyljen tienoilla.

Yritin painaa kipukohtaa kaikilla voimillani, jotta olisin jälleen menettänyt tajuntani, jotta olisin viimeinkin saanut kuolla.

Murhaajani kuljeskeli ympärilläni ja tarkkaili ilmeitäni. Tajusin, että hän otti kuvia minusta. Hän tuli välillä niin lähelle, että tunsin hänen hengityksensä, hymyili ja nauroi, kuvasi tarkasti kun irvistin, ja nauhoitti voihkinnan ja huudon sekaista ääntelyäni.

Hän sanoi minulle vain yhden asian:

— Nyt sinä tulet siksi, joka olet aina ollut.

Hän sanoi sen omalla kielelläni, mutta vieraalla korostuksella. Hän oli vakava ja keskittynyt puhuessaan. Näin, että hänen oli pinnisteltävä saadakseen lauseen sanottua.

En tiedä vieläkään, mistä hän oli kotoisin.

Ajatus siitä, ettei hän ollut maanmieheni, tuottaa minulle lohtua: en sentään joutunut omieni pettämäksi.

Murhaajani oli eleetön, vaaleatukkainen mies, jolla oli rumat, harvat etuhampaat ja sotkuinen tukka. Hän näytti tavallaan mukavalta, jopa turvalliselta hahmolta; mutta tiettyssä valossa hänellä oli kaikki väkivaltarikollisen piirteet. Muistan vieläkin, miten kuvottavan pitkät hänen sormensa olivat ja miten

Minä tiedän, kuinka
ihmisiä organisoidaan
ja innostetaan.

9 789523 886544